

ਰਾਜੀਵ ਨਰਾਇਣ ਰੈਨਾ ਜੇ.

ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

**ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪੈਪਸੂ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ
ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦੇਹ**

2010 ਦਾ CWP ਨੰ. 22214

ਮਾਰਚ 28, 2016

**ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਧਾਰਾ 21 ਅਤੇ 226—ਮੈਡੀਕਲ ਅਦਾਇਗੀ—
ਪੈਪਸੂ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ—ਆਊਟਡੋਰ ਮਰੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਦਾਅਵਾ—
ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਖਤੀ
ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ—ਮੈਡੀਕਲ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੁਆਰਾ
ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ -
ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ।**

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਤੇ
ਸੰਚਾਲਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ
ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ
ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ ਦਾ
ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ
ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ
ਲਈ, ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ ਬੱਗਾ, (1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਜਿੱਥੇ
ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਅਤੇ 47 ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਡਾਕਟਰੀ
ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਪਹਿਲੂ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ
ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ ਪਰ ਰਾਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ
ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਨਿਗਮ ਲਈ ਰਾਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ
ਵੱਖਰਾ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। . ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਰਤਲਾਮ ਬਨਾਮ
ਸ਼੍ਰੀ ਵਰਧੀਚੰਦ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ, (1980) 4 ਐਸਸੀਸੀ 163; ਬੀ.ਐਲ. ਵਢੇਰਾ ਬਨਾਮ
ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਏਆਈਆਰ 1996 ਐਸਸੀ 2969; ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਇਮਾਮ
ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1993) 3 ਐਸਸੀਸੀ
584 ਅਤੇ ਕਪਿਲਾ ਹਿੰਗੋਰਾਨੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, 2003 (3) ਆਰਐਸਜੇ 42 ਇਹ ਰੱਖਣ
ਲਈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਖਤੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਦੋਂ
ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹੀ
ਹੈ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ

ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(ਪਰਾ ੮)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਰ.ਐਸ.

ਰਾਜੀਵ ਨਰੈਣ ਰੈਣਾ, ਜੇ. (ਓਰਲ)

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਅਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਅਵਾ ਮੁਦਰਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਲਈ ਜੋ ਟਾਈਪ-2 ਡੀਐਮ ਸੀ ਨੈਫਰੋਪੈਥੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਗੁਰਦੇ ਫੇਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਸਿੱਧੂ ਹਸਪਤਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇਨਡੋਰ ਅਤੇ ਆਊਟਡੋਰ ਮਰੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ 21 ਜਨਵਰੀ 2013 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

ਬਾਹਰੀ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ। ਉਸਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਇਲਾਜ ਲਈ 37,554/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

(2) ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਮਰੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਔਕੜਾਂ ਕਾਰਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਮੈਡੀਕਲ ਅਟੈਂਡੈਂਸ) ਰੂਲਜ਼, 1940 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਡੀਕਲ ਰੀਇੰਬਰਸਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਮਿਤੀ 01 ਸਤੰਬਰ 2000 ਅਤੇ 21 ਜੁਲਾਈ, 2004 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਨਿਗਮ ਲਈ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(4) ਮਿਸਟਰ ਮਨੂਜਾ ਨੂੰ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ 2003 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 14426 ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਕਰਨ ਬਨਾਮ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪੀਆਰਟੀਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਪੀਆਰਟੀਸੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਾਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕੀਤੀ ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਿੱਥੇ ਮਰੀਜ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਰੀਜ਼ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਸੀ:-

“ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ/ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਅਸਵੈਦਨਸ਼ੀਲ ਰਵੱਈਏ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਿਹਤ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਵੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੋੜਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ

J.)

ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਜੋ ਇਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਤਿਅੰਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪੁਰਾਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(6) ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਡੀਓਮਾਇਓਪੈਥੀ (ਮਾਇਓਕਾਰਡੀਨਲ ਇਨਫਾਰਕਸ਼ਨ) ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪੁਰਾਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ, ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਬਾਹਰੀ ਮਰੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 31 ਦਸੰਬਰ, 1997 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਫਿਕਸ ਮੈਡੀਕਲ ਭੱਤਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ 6,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(7) ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਬਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਵਰਗੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਔਕੜਾਂ ਕਾਰਨ ਨਿਗਮ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

(8) ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਗਮ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਤੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਨਾਗਰਿਕ. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ, ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ ਬੱਗਾ 1, ਜਿੱਥੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਸਮੇਤ ਕਈ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਅਤੇ 47 ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਪਹਿਲੂ ਏ ਰਾਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹੁਣ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਰਾਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ, ਰਤਲਾਮ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਵਰਧੀਚੰਦ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ ², ਬੀਐਲ ਵਢੇਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ³, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਇਮਾਮ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ⁴ ਅਤੇ ਕਪਿਲਾ ਹਿੰਗੋਰਾਨੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ⁵ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖ਼ਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਇਮਾਮ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ:-

“6 ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਹੁਤ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਮਾਮਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਣ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮਸਜਿਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਖਰਚਾ ਆਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬੋਰਡ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਵਕਫ਼ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਜੋ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਨਮਾਜ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ”

(9) ਆਊਟਡੋਰ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ 2008 ਤੋਂ 2011 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 1,02,958/-, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 40,000/-, 74,525 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 31,452/- ਰੁਪਏ

ਕ੍ਰਮਵਾਰ.

(10) ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ. ਡਾਕਟਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਖਰਚੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਏਮਜ਼, ਨਵੀਂ

2(1980) 4 SCC 163

3ਏਆਈਆਰ 1996 ਐਸਸੀ 2969

4(1993) 3 SCC 584

52003 (3) RSJ 42

ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜਾਣਕਾਰ ਮੈਂਬਰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਤੀਜਾ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇਗਾ। ਮੈਡੀਕਲ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਬਕਾਇਆ ਵਿੱਤੀ ਬਕਾਇਆ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੁਬਰਿਤ ਕੌਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ